

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱՅՋԱՎԵԹՆ ԵՐԱՌՈՒԹԵԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՀԻԿ տարաքը եւկու անզամ կը հրատարակուի Զորեաքը-
րի և Նաբար օւեն: — Տարեկան բաժանարդագրութեան զինն է
00 դր: — Վեցամսեան 50. — Գաւառաց համար 115 դր:
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դր:

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն պէտ է ուղղել:
Ա. Արտօնաւէր եւ Տնօրէն Անօն Սահանան,
Էսկի Զարքիյէ ճատակուի Նշան Լ.Ֆ. Պերպէրեանի Տպարանն:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնն է չեն տրուիր:

ԹԻՒ 253 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 4 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգային անհութիւն: — Իրական գէպքմը: —
Կայս: — Շնորհ: — Փոքրիկ անուշագրութիւն
մը: — Ազգային լուրեր: — Բարոյական աւած-
ներ: — Ազդ: — Գիւղէ վերադարձ: — Բառա-
րան կանանց: — Ասկէ անկէ: — Եղիչնմէք սի-
կութապ: — Տիկին բանդալ: (Հիպատա-
նութիւն):

Երբ եւրոպական մեծ ազգեր ան-
դագար կը յուզեն զայս խնդիր և զա-
նազան միջոցներ կը խորհին. անշուշտ
մեր՝ մանաւանդ՝ Հայ-լրագրութեան մի
նուիրական պարտականութիւնը պէտք
է համարուի ուշագրութիւն գարձնել
ընդհանրապէս մեր ֆողովուրդի նիւ-
թական կեցութեան վրոյ և նորա բար-
ւոքման մասին միջոցներ ցոյց տալ և
գործադրելի առաջարկներ ներկայել,
և ահա այս բանի մէջ է լրագրի օգ-
տակարութիւնը:

Օրինակի համար, մարդ երբ 40
կամ 20 փարայ տայ լրագրի. պէտք չէ
որ միայն տեղեկութիւն ստանայ թէ ի՞նչ
կ'ընէ և կամ ի՞նչ պիտի ընէ ֆրանսա,
Անդղիա, Խոտալիա, Գերմանիա, Աւստ-
րիա, Ռուսիա, Ամերիկա. և այլն, այլ թէ
ի՞նչ են այդ երկիրներու տնտեսական
պայմանք, նիւթական, առեւտրական,
մտաւորական, բարոյական, արհեստա-
կան և այլ ի՞նչ տեսակ յառաջադիմու-
թիւններ և ի՞նչ գիւտեր կ'ըլլան. որոց
մասին տեղեկութիւն ստանալը բնաւ-
զուրկ չէ օգտակարութիւնն ու կարե-
ւորութենէ, բայց ճշմարիտ օգտակար
գաղափարներ անոնք են, որ մեր ֆո-
ղովուրդին նիւթական կայութիւնը
բարւոքելու կը ծառայեն, որովհետեւ
այժմեան բուն օրուան խնդիրը աղքա-
թիւնը:

տութիւնն է. որ գժրազդաբար կար-
ծես համաճարակ ախտի կերպարան
կ'ստանայ, եթէ արդէն չէ ստացած.

Մտիր սրճարաններու անկիւնները,
այցելէ գաղինոները և գնա' ուր որ
կուզես, և ահա պիտի պատահիս
բազմաց՝ որ գործ չունին. ապրուստի
միջոց չունին և կ'ողբան իրենց վիճա-
կը:

Իրը թէ այդ ողբալը գարմանէր ի-
րենց կացութիւնը, մինչդեռ ընդհանա-
ռակը աւելի կը ծանրացնէ, բարոյա-
կանը կը խանգարէ բոլորովին և ուրիշ
կարգ մը գժրազդ հետեւութիւննե-
րու կը տանի:

Կը խաստովանինք թէ խանութ-
պանք կամ արհեստաւորք շատ նա-
խանձելի վիճակ մը չունին, բայց գո՞նէ
սա յուսը ունին որ եթէ այսօր առեւ-
տուր չունեցան, վաղը կամ միւս օր
կ'ըլլայ և գրպանին քիչ շատ բան մը
կը մտնէ. բառական է որ իրենք ծոյլ ու
մսխով ըլլան. աշխատին և խնայող ըլ-
լան:

Պարզ արհեստաւոր կամ խանութ-
պանք մը եթէ ուզէ պանքէրի կամ վաճա-
ռականի նման կեանք վարել, այսինքն.
ցերեկը լոքանթան ճաշել իրիկունը
կազինօ յաճախել, գիւղ ու թատրոն
երիմալ, տարին քանի մը ձեռք զգեստ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ե.

Առանց արհեստագետ ըլլալու — և
շատ կը ցաւինք չըլլալնուս վրայ — խօ-
սեցանք ընդհանրապէս արհեստից կա-
րեւորութեան վրայ՝ իրը օրինաւոր մի-
ջոց ազգելու՝ մանաւանդ՝ ժողովրդեան
գասակարգին համար, յորում աղքա-
տութիւնը կ'աճի գժրազդաբար օրքան
զօր:

Մեծ ազգեր ընդ միշտ խորին ու-
շագրութիւն կը գարձնեն տնտեսակաղ-
ինդրոյ վրայ և կ'զբաղին լուծումը
գտնել այդ կենսական հարցի, որուն
նպատակն է ժողովուրդին՝ մանաւանդ
նորս գործաւոր գասուն բարեկեցու-
թիւնը:

փոխել, տունը ճոխ կահ կարառի ու սենալ և, վերջապէս՝ փոխանակ արհեստաւորի կամ խանութպանի պարզու իր վիճակին յարմար կեանք վարելու՝ փորձուի ճօխ կեանք վարել, ամեն տեղի ու ամեն ժամանակի համար անկարելի է այս բան։

Մարդեթէ արհեստաւոր կամ խանութպան է, և եթէ աւելի խակշահի, պէտք է որ միշտ խնայող—ինքզինքը կամ իր առւնը զըկել չհասկցուի— ըլլայ, զգուշանայ աւելորդ ծախքերէ և խնայողութեամբ աւելցուցածը պահելով որ քիչ քիչ կը շատնայ աւելցնէ իր դրամագլխին վրայ և կամ տունու խանութ մը գնէ(1), վերջապէս՝ եթէ կը շահի, երեքը ծախսէ էական պէտքերու, մէկն յատկացնէ պատահական ծախքերու, այսինքն, հիւանդութեան և կամ ուրիշ յանկարծադէպ պէտքերու, և միւսն ալ բարդէ դրամագլխին վրայ։

Արդ, արհեստաւոր կամ խանութպանը եթէ իրեն կանոն գնէ շահածէն երեքը միայն ծախք ընելու և երկուքըն աւելցնելու, այսինքն, իր վիճակին ու կացութեան յարմար կեանք անցունելու՝ որ է բաւականասիրութիւն, ինք իր վիճակին գանգատելու պատճառ չունենար։

Եւ երբ մանաւանդ գիտցնէ իր ընտանեացը թէ ի՞նչ է իւր ելեւմուտքը, ընտանիքն ալ այն ատեն ըստ այնըմ կը շարժի, խստագահանջ չըլլար, բարձր գնով շրջազգեստ և գլխարկ չուզեր, իր վիճակին յարմար պարզ հագուստով կը բաւականանայ և իրմէ աւելի տնտեսադէտ կ'ըլլայ։

Բայց կինն երբ տեսնէ թէ այսը աւելի ծախք կ'ընէ ինքն իրեն հաճոյքին համար, զորօրինակ իրիկունները քանի մը զրուշ մէխանան կամ կազինոն կը ձգէ, թատրոն կերթալ, ուտելիքի խմելիքի համար աւելին կը ծախսէ, տարին մէկ երկու անգամ սուարէ կուտայ, և այն, և այն, կինը այն ատեն իրաւունք կունենայ իր արդուզարդին համար պահանջող ըլլալ ու իր վիճակին վեր բաներ ուզել,

(1) Այսօր ապրիլիներ իսկ կը գտն ւիս որ չորհիւ իրենց ճարպիկութեան՝ այնքան յաւաջ դացուծ են, որ տունի և խանութի տէր ըլլալէ զատ՝ կալուտծ ալ ունեցած են, որովհետեւ նսխ իրենք կ'օգննեն իրենց ։

որով տան խաղաղութիւնը կը վրդովի և սէրն ատելութեան կը փօխաւի։

Արդարասիրութիւնը պարտք կը գնէ մեր վրայ ըսելու համար թէ կանայք քիչով կը բաւականանան և եթէ արք քարոզելով հանդերձ թէ ժամանակը գէշէ է, առուտուր չկայ, և այն իրենք նախ ի գործ գնեն իրենց ըսածը զգուշանալով աւելորդ ծախքերէ և ծուլութենէ, որ տեղի կուտան իրենց ընտանեաց բերանը բանալու։

Ընթերցողք թէ երեւս զարմանան թէ ի՞նչ էր մեր այս յօդուածին խորագիրը և ի՞նչ է մեր նիւթը։

Հոս զարմանալու բան չկայ երբէք, և եթէ զարմանան, պատճառը սիսալ ըմբռում մ'է պարզապէս, որովհետեւ կարծեն գուցէ թէ՝ դաստիարակութիւնը միայն ուսմունք և գիտութիւն սորվիլ կը նշանակէ։

Ուսմունք և գիտութիւն դաստիարակութիւն կոչուած բանին միայն մտաւորական մասը կը կազմեն, մինչդեռ բարուց ազնուութիւնը, բարեսըրտութիւնը, մարդավարութիւնը, ըրածը թողածը՝ այն է, ծախսէն և մուտքը գիտնալը, մարդ իր դերքին, կացութեան աստիճանին և վիճակին յարմար ապրիլը նախակէս դաստիարակութիւն է, ինչպէս նաեւ դաստիարակութիւն է այր և կին սիրով կենակցիլ, միմեանց վրայ գուրգուրալ, ինամք տանիլ, իրարու վիճակէ հասկնալ, եկեղեցի յաճախել, ազօթել, բարեպաշտ և առաքինի ըլլալ, զաւկներնին բարուք կը թերթել, կրօնասիրութեան մէջ մեծցնել, նոցա ապագային հօգ տանիլ, արժանաւոր և արդիւնաւոր եկեղեցականները, վարժապետներն և աշխատաւորները յարգել, պատուել և խրախուսել, ազգօգուտ ձեռնարկութիւնները ըստ կարի քաջալերել, աղքատը սիրել, եկեղեցեաց ու վարժարանաց նպաստել, ազգային պիտոյից մասնակցիլ, Աղքային-իշխանութիւնն յարգել և պատկառիլ, անկեալին կարօտեալին օգնել. մեծը պատուել, բարեգործ հարուստը մեծարել աղքատին, համար, բարեկամաց հետ անկեղծութեամբ ու քաղաքավարութեամբ վարվիլ. աղջոց շահուն աչք չտնկել, չմասնել ուրիշի, մարդու պատւոյն չտանիլ, բերնէ գէշի խօսք չհանել, և այն, և այն, և այն։

Նոյնպէս, ասոնց հակառակ վարուիլն ալ գաստիարակութիւն է։

Յոթեգոյն գաստիարակութիւն ծաւալմանը մեծապէս նպաստած են եւրոպական ազգաց ընդհանրապէս տըգեղ կողմերն իր ալֆրանկ ընդօրինակելու հետամտութիւնը որ մեղի այնքան աղետարեր եղած է նիւթապէս և բարոյապէս։

Ալֆրանկ կոչուած ալլանդակութեանց հետեւողութիւնը այնքան տիրոզ եղած էր և տակաւին, որուն հակառակ վարուողը իր անդունակ կը համարուի քաղաքակրթութեան և ժամանակի պահանջմանց և ծաղու են ժակարտ կ'ըլլայ իր հին մարդ կամ կին կին, մինչդեռ ոչ քաղաքակրթութիւնը և ոչ ժամանակի պահանջ։

Ցուն եւրոպական կեանքի պահանջումներ են գլխաւորաբար աշխատութիւն, խնայողութիւն, պարզութիւն, ինչպէս և յառաջդիմութիւն։

Բայց միթէ չունինք մեր բուն աղդային գաստիարակութիւնը, որպէս զի ուրիշ ազգերունը օրինակելու պէտք ունենանք։

Հայուն ազգ ային գաստիարակութիւնն է կրօնասիրութիւն. բարեպաշտութիւն, ընտանեկան յարկի սրբութիւն և համեստութիւն, բարուց մաքրութիւն, սրտի ազնուութիւն, ծանրութիւն և լրջութիւն ի վարմունս, աննենգութիւն և անխարդախութիւն ի գործ և յառեւտուր, պարզութիւն, հաւատաբութիւն և անկեղծութիւն ի տեսութեան և ի բարեկամութեան, չափաւորութիւն ի վերայ սեղանոյ պարզութիւն և վայելչութիւն յղեստս, հիւրասիրութիւն, աշխատասիրութիւն ի գործ, ընդունակութիւն և յառաջդիմութիւն յուսմունս, ի գիտութիւն, յարհեստու, ի մշակութիւն, ի վաճառականութիւն և ի ճարտարաբութեատուր ու ապագայի պարզութիւն և վայելչութիւն յղեստս, հիւրասիրութիւն, աշխատասիրութիւն ի գործ, ընդունակութիւն և յառաջդիմութիւն յուսմունս, ի գիտութիւն, յարհեստու, ի մշակութիւն, ի վաճառականութիւն և ի ճարտարաբութեատուր ու ապագայի պարզութիւն և վայելչութիւն յղեստ։

Ահա ասոնք են Հայուն նկարագիրըն և գաստիարակութիւնը, որ անհամեմատապէս գերազանց և վաեմ են քան օտարբներ։

Հայն ըստ որում ի բնէ ընդունակ է յառաջդիմութեան և զարգացման, ըստ այս կրնանք և պէտք է որ փոխառուութեամբ վարվիլ. աղջոց շահուն աչք չտնկել, չմասնել ուրիշի, մարդու պատւոյն չտանիլ, բերնէ գէշի խօսք չհանել, և այն, և այն, և այն։

լու, բայց ամեն պարագայի մէջ պահը մեր աղքալին դաստիարակութիւնը, յորում կը փայլի զան և գեղեցիկ բարոյական :

Մեր յաջօրդ Աղքալին ծննդամթեան մէջ այս մասին ինչ ինչ դիտողութիւններ ընելէ յետոյ՝ պիտի անցնինք Աղջկանց դաստիարակութեան խնդրոյն:

Մ. ԳԱՓԱԼՐՈՅՆ

ԻՐԱԿԱՆ ԴԵՊՔ ՄԸ

Թովմասեան Յակոբ աղա անուն աղքային մը՝ բնակիչ Գում-դափուի Եալընը պաքալ փողոցի՝ իւր իբր 300-400 ոսկի արժեք ունեցող մի քանի կալուածներն ի կենդանութեան Ա. Երուսաղէմի վանուց կը կտակէ պայմանաւ որ յետ մահուան ինչպէս և իւր կնոջն ու միակ ցաւագար որդւոյն մահուան իւր սեփականութիւնք յիշեալ վանուց մնան :

Յակոբ աղա, որ Մայր-Եկեղեցւոյ եւս երկարատեւ ծառայածէ, կը մեռնի ասկէ շատ ժամանակ առաջ. անցեալ շաբթու ալ իւր կինը կը մեռնի և յուղարկաւորութիւնն ուրբաթ օր կը կատարուի, իւր եղբայրն և այլ բարեկամք ու աղքականք կը փափագին յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւոր կատարել, որուն իբր 15 ոսկի ծախք կը նշանակուի ըստ ցուցակի և Մայր-Եկեղեցւոյ թաղ. խորհուրդը նոյնին կանիկէ վճարումը կամ հատուցման համար Գեր. Սիմէռն Սրբազնը երաշխաւոր կը պահանջէ :

Այս գէպքի վրայ հանգուցելոյն եղբայրն ու աղքականք սաստիկ կը վշտանան, դադաղին ծածկոյի համար տունէն սեւ լաթ մը կը բերեն, մոմերը դուրսէն կառնեն և կէտիկ-վրաշալէն ու ենի դափուէն քահանայ հրաւիրելով՝ ընդ նախագահութեամբ Գեր. Ալէաթճեան Սրբազնի՝ յուղարկաւորութիւնը կը կատարեն՝ առանց իսկ Մայր-Եկեղեցին ժամակոչի մը ներկայութեան :

Յայտնի է թէ յուղարկաւորութեան ծախուց համար պաշտօսական ցուցակներ պատրաստուած են և ըստ այսմածական կը պահանջուի մեռելատերերէ, որք ըստ իւրեանց չափուական պարողութեան կը յորոշեն այս կամ այն աստիւ-

ճանը որ, ըստ նոր կարգադրութեան՝ կամ կանխուիկ կը վճարուի և կամ եւ բաշխաւորութեամբ կ'ապահովուի :

Ասոր գէմ առայժմ առարկութիւն չենք ըներ. բայց կ'արժէ որ այս առթիւ մի քանի խօսք ընենք :

1. Եթէ յիշեալ ննջեցեալին տէրերը յուղարկաւորութենէ, հարսնիքէ և մկրտութենէ պարտք թողած են և վըճարելու մասին անհոգութիւն ըրած և չեն ուզած վճարել, և կամ՝

2. Եթէ վճարելու կարողութիւննին և պատուաւորութիւննին տարակուսական է, որ և է դիտողութիւն ներելի չէ :

Բայց խնդիրն այն վիճակին մէջ չէ, բազում պատուաւոր անձինք կը վկայեն թէ ննջեցեալին տէրերը պատուաւոր մարդիկ են, անցեալ մը, այսինքն, յուղարկաւորութենէ, հարսնիքէ և մկրտութենէ պարտք թողած չեն, աղքատաց կ'օգնեն և աղդային պիտոյից կը մասնակցին և իւրենց պարտականութիւնը կը ճանչեն անթերի, և թէ, ինչպէս վերեւ յիշեցինք, աւելցնենք նաև հանգուցեալ թովմասեան Յակոբ աղայի առ Մայր-Եկեղեցի մատուցած ծառայութիւններն և 0. Երուսաղէմայ կտակաւ թողած կառուածները, խնդիրը այն ատեն բոլորովին կը փոխուի, և պէտք կ'ըլլար փոխանակ վշտացնելու հանգուցելոյն տէրերը՝ իրաւակչութեամբ մը խընդերը կարգադրէ :

Մեր այս անկեղծ գետողութիւննիր կը յախնենք միայն ի դուշութիւն, որովհեան նմանօրինակ խստագահանջութիւնք բարեպաշտ աղքայնց զգացմանը կը դպչին այն Մարտ Եկեղեցւուածուի որունսիւթեամն վիճակն արդէն դադրած է քաջական ըլլարէ :

Բաց աստիւ, այսպիսի պարագայից մէջ նմանօրինակ խստագահանջութիւնք բարեպաշտ աղքայնց զգացմանը կը դպչին այլ եւս շատ դիւրաւ չեն յօժարի աղքային հաստատութեանց կտակը լընելու գույքը ։

Գեր. Սիմէռն Սրբազնը եթէ ժամանակին անդեպ կութիւն առանար, սոյն գէպէն ըլլար յուղամթիւն մը գոյացներ, արավնոյն արավնութիւն կ'ապահովութիւն և գայթակղութեան միջնորդի չեն ունենար, այս գայթակղութեան միջնորդ է սկսալ մատր. մինչդեռ Ռուսուական խորհրդայի անդամ է անդամ ։ Յարութիւն է պահպատճառաւ :

Խորհուրդները որպէս զի քիչ մը շրջահայեցութեամբ ու խոհեմութեամբ վարութիւն, և օրինաց միան տառին վըրայ չկրծնին, որովհետեւ ամեն օրէնք իր բացառութիւններն ունին :

Կը յուսանք թէ մեր այս անկեղծ դիտողութիւնները իրենց օգուտաբ կ'ունենան :

Յարենք այս առթիւ թէ Մայր-Եկեղեցւոյ արդի անկեալ կացութեան և նորա պատճառներուն վրայ մասնաւուածակ պիտի յայտնենք մեր տեսութիւնը :

Մ. Գ.

ԿԱՅՑ. ՇՆՈՐՀ

Մեծաւ գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանն ի նկատառնով մեր նշանաւոր աղքալիններէն Ազնուար Կիւմիշկէրտան Տիգրան, Հաճեան Ազնուար Անտոն, գործարանատէր Ազնուար Գաֆաֆեան Յովսէփ և նորա որդւայն Գաֆաֆեան Արամէփէնտիներու մատուցած գնահատելի ծառայութիւնները՝ բարեհաճած է առաջնոյն Գարդի Մէճիտիյէ, երկրորդին ու երրորդին Դ. Կարգի Մէճիտիյէ, կարգութիւն և չորրորդին Ե. Կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան չնորհէլ :

Ուրախութեամբ կը չնորհաւորենք յիշեալ Ազնուար աղքալիններն իրենց ընծայեալ կայս. այս պատուոյն համար, որով իւրեանց ծառայութիւնները կը վարձատրուին :

ՓՈԲՐԻԿ ԱՆՌԻՆԱԴՐՈՒԹԻՒԹԻՒՆ ՄԸ

Աղքալին լրագրաց կէս-պաշտօնական հրաւարկակութիւնք կը ծանուցանենք թէ Մարտին նմանօրինակ խստագահանջութիւնք բարեպաշտ աղքայնց զգացմանը կը վարձատճառաւ :

Մեր մաքնազր և ճշգրիտ տեղեկութեան համեմատ հրաւերի նամակը պատճեական ճիւղի Աւաքննիչ Առենի անդամ և Ազգ. Երեսփոխան Մոստիշեան Անդուա. Յարութիւն է պահպատճառաւ :

Մ. Գ. Յուրիկ Անդրեան Յարութիւն է պահպատճառաւ :

յիշեալ Մոստիչեան Յարութիւն էֆէն-
տիի և կը բնակի ի Գատը գիւղ,

ԱԶԴ

Տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ
Յարը-եարի խնդրոյն շարունակութիւ-
նը յաջորդ ժուոյ մնացած է :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այս
կիրակի օր Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկե-
ղեցին—որոյ տօնախմբութիւնն էր—
հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց և
շատ ընտիր քարոզ մը խօսելով՝ գովեց
տեղւոյն Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ և Հո-
գարաբաժութեան անդուլ ջանքերն ի
մասին երկսեռ վարժարանաց յառա-
ջադիմութեան և ժողովուրդին հըր-
ժասութիւնն և յորդորեց ի նոյն
յարատեւել :

Ն. Ամենապատուութիւն ի մաս-
նաւորի գրուատեց Յակոբեան Ազնուա-
եղբարց և ի մասնաւորի Միքայէլ է-
ֆէնտիի առատաձեռն նուիրատուու-
թիւնը(1) որ վասն նոյն թաղին եկե-
ղեցւոյ, վարժարանաց և աղքատաց և
մասնաւորապէս զիրենք օրհնեց :

Եկեղեցին լի էր խուռն բազմու-
թեամբ և Ն. Ամենապատուութիւն կը
վայելէր խորին համակրանք ամեն կող-
մէ :

— Խառն ժողովն իւր վերջին նըս-
տին մէջ կազմեց վանօրէից խորհուր-
դը, որոյ անդամ են՝ Գեր. Տ. Սիմէոն
Արքեպիսկ. Աէֆէրեան, Արք. Յովհան-
նէս Ք. Գարբիէլեան, Յովհաննէս Ք.
Շահպաղեան և Ազնուա. Յովհաննէս
էֆ. Կիւմշեան, Խաչիկ Հաճեան, Ա-
լիքսան էֆ. Խօրասանճեան և Աւետիս
էֆ. Եօրտամեան :

— Խառն ժողովն յետ երկար խոր-
հրդակցութեան՝ որոշեց ի կ. Պոլիս կո-
չել Սոբորու նախորդ վանահայր Տ.
Պետրոս վարդապետն ար, որպէս զի-
գատուի Շիշմանեան Գեր. Ղեւոնդ ե-
պիսկոսոսի, հետ :

(1) Ն. Ազնուութիւն յատուկ էլ և իր-
նամք կը տածէ Սամաթիոյ նկատմամբ և
իբր մասնաւոր Յարերաբը նոյն թաղին՝ կը
յարգուի ջերմապէս :

— Զմիւռնիոյ Արեւելեան—լրացուլ
ամսօրեալ թերթն որ հինգ ամսէ հե-
տէ գագարման գատապարտուած էր,
այս անգամ ներման արժանանալով,
հրատարակուած է սեպա. ամսաթիւը

— Մամուրեան Մեծ. Մատթէոս է-
ֆէնտի Զմիւռնիայէն այս առաւօտ
Պոլիս եկաւ, ուր պիտի մնայ մի քիչ
ժամանակ :

— Կրօն. Ժողովն իւր այս երկու-
շաբթի աւուր նստին մէջ Տիգրանա-
կերտի վիճակին համար առաջնորդա-
կոն ընտրելի նշանակեց հետեւեալ
Արք. եկեղեցական հայրերը՝ Տ. Յով-
հաննէս Ծ. Վ. Փափաղեան. Տ. Խորէն
Վ. Կիւրօյեան, Տ. Յակոբ Աշոտ և Տ.
Մաղաքիա Վ. Տէրունեան :

Իսկ Պալըքէսէրի վիճակին համար
ընարելի նշանակեց Գեր. Տ. Գէորգ Ծ.
Վ. Խոթիւճեան, Տ. Ներսէս Ծ. Վ. Աս-
լանեան, Տ. Յովհաննէս Ծ. Վ. Արշա-
րունի և Տ. Վահան Ծ. Վ. Յակոբեան.

— Ազգ. Ժողովն այս ուրբաթ օր-
ուան համար ի նիստ հրաւիրեալ է :

— Պէկեսն Մեծ. Թագէոս էֆէնտի
այս կիւրօկէ երեկոյեան կառախմբով
Փարիզ ուղեւորեցաւ Արուեստահան-
դէսը տեսնելու համար :

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՐԱԾՆԵՐ

Բնութիւնը չգիտցած մարդուդ
հետ կատակ մ' ըներ :

Նայէ որ կատակներդ վիրաւորիչ
չըլլան :

— Զդուշացիր ոչ ումեք յայտնել մէ-
կու մը գաղտնիքը, զոր միայն քեզի
վատոհայցած է. Հակառակ պարտգա-
յի մէջ մատնիչի գեր կտտարած կըլ-
լաս :

— Մէկէ մը առած պատասխանդ ե-
թէ քաղաքավարական չէ. Խօսքդ այլ
եւս մի՛ կըկներ. որովհետեւ տարա-
կոյս մի՛ ունենար թէ երկրորդ անդամ
առնելիք պատասխանդ աւելի վիրա-
ւորիչ պիտի ըլլայ :

— Յաջողութեան մէջ հայկատակներ
ունեցողը ձախորդութեան մէջ բարե-
կամ չունենար :

Եթէ չես ուզեր ապերախտ կոչուիլ
մէկէ մը տեսած բարիքդ բնաւ մի՛
մոռնար :

Միայն գուն զքեզ կառավարէ :

Ետեւէ մի՛ ըլլար ուրիշի գոր-
ծին խելք հասցնելու. քու հոգդ ար-
դէն քեզի կը բաւէ :

Զարիքը մոռցիր և ըրած բարիքդ
բնաւ մի՛ յիշեր :

Յաջողութեանդ գաղտնիքը գուն
քեզի պահէ :

Մի՛ վատահիր այլոց բարեկամու-
թեանը, եթէ գուն քեզի չես օդներ :
Բարիքի տեղ եթէ չարիք կամ ա-
պերախտութիւն տեսնես, բնաւ մի՛
արտմէր. այլ ուրախ եղիլ որ փորձա-
ռութեան դաս մը առիր. թող քեզի
խրատ ըլլայ բարիքը արժանաւորին
ընելու :

Աղքատը սիրէ, բայց մոլին և
ծոյլը մի՛ զթար. եթէ ընտանեաց ու
զաւակաց տեղ է, անոնց գաղտնի օդ-
նէ :

Մ. Գ.

ԳԻՒՂԵ ՎԵՐԱԴԱՐ

(Վերըններ Բանեան)

— Իմ մարս քուրերս անանկ բան
չեն ըսեր :

— Թու երէսիդ չեն ըսեր ամա իմ
ալէհիս կըսեն :

— Անոնք անանկ բան չեն ըսեր :

— Գուն ինչ գիտես, ասիկա կնիկ-
ճէ պան է :

— Թո՞ղ ըսեն :

— Ինչո՞ւ ըսեն :

— Եյ թո՞ղ ըսեն :

— Զըսեն ամա, իշտէ կըսեն :

— Թո՞ղ հէմ ըսեն: հէմ ըսեն :

— Հիշ անանկ պան կըլլայ :

— Թո՞ղ ըսեն :

— Ինչո՞ւ քըլլայ:

— Եյ թո՞ղ ըսեն :

— Գուն մարդ կը Յաթեցունես :

— Ես քեզի ճաթէ չեմ ըսեր կո՞ր :

ինչո՞ւ ճամփիս, մեղք ես, մի ճամփիր:
—Ամա չնորհքով լախըրտը չես ըներ
կոր:

—Ենորհքովը ի՞նչ է:

—Թող չի գան կըսես, կոր,

—Դէ՛շըսի:

—Եա՛տ կէշ. լսողը ի՞նչ կըսէ.
Հարսը չուզեր կոր կեսուրը տալուր-
տիքը:

—Զէ՛, դուն կուզես կոր:

—Կուզեմ կոր նէ թող հրամմեն:

—Տավէ՛թ ընելու է:

—Հապա՛, տավէ՛թսիզ տեղը մարդ-
մարդու չերթար:

—Ես ալ իշտէ անանկը կուզեմ
եա:

—Ոնանկ է նէ վանք մը էրթարիը
տէ թող վարդապետ ըլլայիր:

—Ճանըմ բէք աղեկ. մարս քու-
րերս թող գան, քանի մը օր կենան.
ա՞ս է ուզածդ. տահա ուրիշ ըսելիք
ունիս,

—Կեցի՛ր, ինծի շաշըրտմիշ մըներ:

—Զուրցէ նալինք:

—Քանի մը օր ալ իմ մարս, քու-
րերս ու ախպարներս տավէ՛թ ընելու
է:

—Հասկըցայ, քու ասըլ միւրատը-
տա է, լէպ լէպ ըսելուդ լէպլէպին ըսէ
լմնցուր:

—Տահա տավէ՛թ ընելու մարդեր
կան ամա, հէլէ հիմակ թող ետկի
մնան:

—Սախտն իլէն պէքձին չմոռնաս:

—Կէնէ լսուածդ սիրես նէ սիրո
մի հատուներ, առնքիմ աս ինծի գե՛զ
կըլլայ կոր. աս բիւթիւն օր սիրտ փոր
հատցունել է:

—Ինչո՞ւ կը հատցունես կոր, մի
հատցուներ:

—Ինտո՛ր չի հատծունեմ, մէկ պա-
նը հազար հէղ ըսելու էմ քի հասկնաս:

—Կնի՛կ, հախ ունիս ամա, մենք
սէֆայի համար հոս չեկանք, չօնօխին
հավա թէպտիլիի համար էկանք, ես
փանթաղիյէ բաներ ընելու ժամանակ
չունիմ:

—Կիտեմ, անանկ է յամա, իշտէ էլ
առը տիւշման քայրէթին ընելու է:

—Բէք աղեկ ամա, առով տունս
չեմ կրնար փուլցուներ, իշտէ զախիթ
չունիմ, վէսէլամ:

—Եյ դուն ալ ամմենը պիտէն
մըներ, կամաց կամաց ըրէ քիմ չի հոգ-

նիս:

—Լըէ ալ ըսես նէ ո՞վ կընէ: ըւ-
լայ պիտի քի ընեմ, տօլանտըրմիշ պի-
տի չընեմ եա. ամմեն մարդ գիտէ որ
մենք չօնօխին համար էկանք, սէֆաա-
թի համար ըլլար նէ մենծ տուն մը կը
բռնէի, քէօշէն պուճախը կը լեցունէի
օնախին տակն ալ մէկը կը կայնեցու-
նէի, իշտէ կէլ քէֆիմ կէլ կ'ընէինք
լաքին հիմակ ան սըրան չէ, 2500 դը-
րուշ պարտկի տակ եմ, գիտես:

—Տէրն ողորմած է:

—Էղաճին փարայ կուզէ կոր:

—Թող պէքէյէ քիշ մը, աճէլէն
ի՞նչ է, հէլպէթ պիտի տաս, տէրն ո-
գորմած է:

—Վարի տունին քիրան իրեք էղաւ:

—Տէրն օղորմած է:

—Էքմէքնին չէթէլէն կլուը ա-
ռեր կերթայ կոր:

—Տէրն օղորմած է:

—Խասապը առառու իրինկուն ճան-
բաս կը նայի կոր:

—Ոէրն օղորմած է:

—Պախալէն կը խպնիմ կոր:

—Տէրն օղորմած է:

—Տէրն օղորմած է ամա, թէ որ
բաներին դործերնիս չգիտնանք նէ
ան առեն ալ մեզի չողորմիր,

—Արեւուն մեռնիմ, իր ստեղծածը
հիշ մէկ ատեն մը մահրում չի հաներ,
որտիսր բիւթիւն ըրէ, տէրն օղորմած
է, հիմա էս քեզի պան պիտի ըսեմ,
կուզես նէ գրէ քիմ չի մոռնաս:

—Ըսէ նայինք:

—Բերուզիկին շիւքիւր սաղլըղա
տէյի ամառուան պարակ ֆիստան մը:

—Ինչո՞ւ, տահա ե՞րբ շինեցինք:

—Անոր պիչիմը պարիթ է էղեր:

—Բէք աղեկ, տէրն օղորմած է:

—Ինծի ալ թազէ շարխս մը, ֆիս-
տանը հիմակ թող կենայ:

—Տէրն օղորմած է:

—Ծառկիս էլտիվէն մը:

—Տէրն օղորմած է:

—Արայիս պարակ ճանթազ մը:

—Տէրն օղորմած է:

—Մէկ երկու օխա սուճուխ, քիշ
մը բաստըրմա, սարտէլա, էյէր կուզես

նէ քիշ մը պալլիս եռմութասը, խավ-
եար, տահա նայէ ի՞նչ մինասիպ է նէ,
շիւնքի էկող միսաֆիրը պտտծունելու
տանինք նէ հիշ տէլիլ իսէ հետերնիս

քիշ մը չէրէզ առնելու է, զէրէմ ասանկ
տեղուանք մարդուն փորը չափուխ կա-
նութենայ:

—Տէրն ողորմած է:

Մ. Գ.

(Եարունակելի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԿԱՆԱՆՑ

Ըրկան թամփիկ.—Մարդու ձեռք
վերցնող:

Ծառքը էրկան է.—Զեռքովը չու-
րածը վերցնող, գողցող:

Տըռառոշ.—Յնդած:

Էրիկ կուզեմ հիմա կուզեմ:—(Այս
ինչ բանը) շուտ՝ հիմա կուզեմ:

Խուփաբերան.—Բէրանը գոց, հմուկ:
Ֆէսդ լեցուցեր էս:—Գրպանդ
լեցուն է, այսինքն, գրամ ունիս:

Արմանքը զարմանքը պռնեց ին-
ծի:—Զարմացայ՝ ապշեցայ:

Կիտես քի սիրոս ճղկեցին տէ մէ-
ջը տրին:—(Այս ինչ աղջկան) շատ հաւ-
նեցայ:

Խօսմռուկ:—Խօսք մտիլ ընող, հը-
նաղանդ:

Սանքիմ կիտես քի աշկս կը պազէր
կոր:—Իրը թէ գալուն կը փափագէնի:

Հավէսս փորիկս մնաց:—Փափագա-
նաց չհասայ:

Էրերումի մէջ մնացեր էմ:—Շուա-
րեր եմ:

Խրատ խրատ պօյս ի վեր, էս կ'եր-
թամ ձորն ի վեր:—Խրատի չանսացող,
կամ հակառակը գործող:

Մ. Գ.

ՊԱՐՉ ՕՐԱՅՈՅՑ

1890 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Սեփականութիւն

Օ. ՓԻԿՉԻ Ա.ՋԻ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՒՅԻ

Տպադրութիւն

Գ. Պալլապալլիս Ալբանուն

Գին 40 փարայ

Կը գտնուի Աղդ. Հիւանդանոցի Հո-
գաբարձութեան գրասենեակը կ. Պո-
լիս Մեծ-նոր-խան 48, 49, 50 և բո-
լոր գրավաճառաց քով:

Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան կնիքը չը կրող օրինակներն վաւերական չեն:

ՊԵՏՈՂԼՈՒՆՏԱ ԽԱՆԴՅԱՆ ՆԽԶԻՆ 20Դ 0ԼՈՒՐ

Պու մէսէլէ ֆի վագը չօգւարըն մէրագընը մուճիպ օլուշ տուր, զիրա երլտա Տէրիսաւատէթտէ եի զ եանդըն օլսա, հէման եիւզտէ տօգսանը Պէջողլուտա վուգու պուլմագտա տըր խմտի նէ հիքմէթէ մէանի օլուուղընը, օգույանլարըլըզ աթիտէքի միւքեալէմէտէն ազ չօգ քէշփ իտէպիլիր զանն իտէրիզ:

—Միքայէլ աղա ադշամքի եանդըն նէ թարափտա տըր:

—Պէքնի Պէջողլու չաղըրտը ամանէ եանտա օլտուղունու ազնայամատըմ:

—Գարտաշ եանդըն օլտումա՞ւ, մութլագ Պէջողունտա օլույօր, նէ հիքմէթ տիր պիլմէմ:

—Պէն սանա սէօյլէյիմ օնուն հիքմէթինի, Պէջողլու վէ Գալաթա էմլազ սահնալիքինտէն պազըլարը միլքինի սիկուրթայա գօնօր, օնտան սօնրա եանտա պիլէ քէնտինէ պիր զարար օլմայաճաղընտան պիլա վազիփէ արթըգ տըգգաթը պիւսպիւթիւն ունուտուեօր, հէլէ պազըլարը վար քի պիր ան էվվէլ էվինին եանմասընը արզուլէմէթտէ տիր:

—Տէմէք քի պունտան սօնրա Պէջողունտա պիր եանդըն վուգունտէ, պէքինէր Պէջողունտա եանդըն վար չաղըրաճագլարընա, սիկուրթաճըլար տա եանդըն վար պազըրսալար տա հէրք քէս եանդընըն նէրտէ օլտուղունու տօղրու տօղրուեա ազնասա օլմա՞ղը:

—Օնու պիլմէմ ֆագաթէ էկէր սիկուրթաճըլար տըգգաթսըզ միր սահնալիքինին միւլքիքինէ պիրազ զիյատէ տըգգաթէ էթսէլէր Պէջողունտա եանդըն վուգուի նըսփ պէ նըսփ ին քըրաղ պուրուր:

—Պիր նումէրօ իմիշ քի քիմին էլինտէ պուլունուրսա օգազանըր ըմըր: Ենարընտան թէզի եօգ գէշէնիկ իլէ կէօրիւշմէի քէսէնէլիմ:

—Եազըգ աէյիլ տէլիգանլըյա, պու գըտար վագըթ տըր սէնի սէվէր:

—Ցէվէր ամա հիշ պիր խայրը եօգ, գըզգարտաշ, օլտուգտան սօզրամ միւսիւ նումէրօ կիպի պիրի օլսուն քի օն պէշ պին լիրալը պիր եէրտէ սուվընիր էթսին:

* * *

Շարգըլը միւսիւնին պիրի Բարիզ օթէլլէրինին պիրինէ կիտէրէր գարնընը տօյուրտուգտան սօզրա կարսօնու չաղըրըզ հիսապընը սօրար:

—Իւչ ֆրանգ եէթմիշպէշ սանթիմ տիր պօրճունուգ:

—Բէք ալէա . շու պէշ ֆրանգը ալըն, պիր ֆըրանգ եիրմիպէշ սանթիմ կէթիրին:

—Կարսօն իչին պիր շէյ վէրմէսինիդ:

—Կառսօն . . ֆագաթ պէն կառսօն եէմէտիմ տէտի շաշարագ:

ԷՎԼԻՆՄէՔ ՍԻԿՈՒՐԹԱԾԸ

Պիր գաչ մատմազէլլէր խանէնին պիրինտէ պիր մազփի օտայա ճէմ օլուպ գատընճա դայէթ մուհիմ մէսէլէրէ իւզէրինէ պահս իթմէթտէ իտիլէր:

Հէնուգ նշանը պիր մատմազէլլէ տիւյինիւն նէ վագըթ օլաճագ:

Ինանըրսընըզ պիլմէմ, պիր տէնիյօր քի ծնսունգ էրթէսի օլսուն, ամեամտա մինպահաթ տէր քի եէտի հաֆթմէլալաւա օլսուն:

—Իւնէ սէն ամեանըն սէօզիւնէ պագ, օ անյմա սէնին էյլիսինի իստէր:

—Տիյլիւնիւն եագըն օլմա՞զ պանա պիը էյլիկ տէյիլ:

—Սէնի եարամազ, հայտէ պիզի ինանտըր քի նիշանլանտըզընա խօշնուտ տէյիլուն:

—Խօշնուտ տէյիլիմ տէյիլ, ամանա՞զը ազնատալըմ, նիշանլանտըզըմ կիւնտէն պէրի եիւրէյիմ պիր չարթընթըր իշինտէ տիր:

—Աղնատըմ ֆիքրինի. նշանըն թէրաթմօմա ալլյօր:

—Հէնեա, տապամ իւչ եիպիլիր:

րա վէրէճէր:

—Եօլէ իսէ հիշ եիւրէյինի թիւքէթմէ, նէ վագըթ օլսա տիւյիւն օլուր պիթէր . թըրախօմա տէտիեին էվլէնմէք սիկուրթանը տըր:

Մ: Գ.

ՔԱՐԻՉՈՒԵ ՄՈՒՃԱԿ (ՀԱՄԻՔ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՈԹ ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԲԻՊԻՐ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քառուցուէ մուճակներն, որք իրենց վըրայ իրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն չինուած են կուտած նէրտով:

Պօլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քառուցուէ մուճակները կը գերազանցեն քսան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները:

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իրեւ նշան կը վաճառուին ի Պօլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քառուցուէ մուճակ վաճառողներու քով. Կեդրոնատեղին է ի Պօլիս, Պահճէ Գարու, Գօհաման Օղլու խան, Ճօրճի Կիտրուի թիւ 13 մթերանոցը:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՅՈՆ ԱՌԱՋԻՆ

Մէարիփ նէզարէմը ճէլիլէսի մէմուրինտէն Աշճեան Միքայէլ էֆ, մէքեաթիպը միլիկտէտ թէտիրիս օլընմագ վէ պիրինճի ճիլտի օլմագ իւզրէ Պատմութիւն Օսմանեան Պետութեան սէրէվհասը թէհթըրնտա էրմէնինէ պիր թէտիրիսը Օսմանի թէկէլփ ունէշը իթմէտ տիր:

Հագիդաթէթէն պիր սուրէթը մաժլուպէ, վէ միւրէմէթէպէ թէելիփի իտիլմիշ օլուն իշպու թէտիրիսը Օսմանի տէրս քիթապը հէր քիթապնը տիրքը բանլարընտա վէ պախուանուս Պէրպէրեան մաթպատօննտա ն Պէշ. Պէրպէրեան մաթպատօննտա ալլյօր:

ԱԿԵ ԱՆԿԵ

Պիր գաչ մատմազէլ պէյինտէ:

Բաճանըմ, շու շըմէնտըլփէր քիմ տիր քի պէօյէլ էքի այտա պիր օն պէշ պին լիրա բարա վէրիյօր շուն ապուն:

ՏԵՊՊՕ

ՄԹԱՆՊՈԼ ԵՒՆԻ ՃԱՄԻՏԵ

ՄԲԵԶԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐ

ՍԹԱ. ՄՊՈԼ Քէօրբիւ սըրասը Թրամվայ
ճատահէսի — 56
ՊէՅՈՂԼՈՒՏ Տօղու եօլտա — 168

Մէզքիւր էճղախանէ վէ որէչուր տիւքքաննարբնառ միւթ առաքտ
վէ էնվայի թէրելպաթը քիմեկվիյէ վէ էճղա վէ մաւոյէճտիթ վէ ալէա-
թը ճէրահիյէ, վէ ալէա ճինս լամիթք իլէ չէլիքտէն մասմաս ալաթ-
ու էտէվաթ, վէ ևիսի էր ո. սուլինուէ պաղլար, վէ ծրանարդ վէ ննիի
լիկ էճղալար, սոլֆաթօնուն էն ալէա ճինսի, եկրի վէ էճնէպի մա-
տէն սուլարը, Փօմիկաֆիքլար իշին թէրքիպաթը քիմեկվիյէ, Պօտո-
շարապլարը, գ օնեաքլար, էնվակի իշկիլէր, գողուլու սապունլար, նէ
փիս բուտրտ, օ տը Գոլօննը, սոչ սուլարը, տիւզի նլիւքլէր, վէ ըս-
րէշարլար իլէ քիմեախան! լէրէ մախտու ճամ գաղլար վէ ալաթ ու է
տէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօրտան վէ բէրաքէնաէ Փիրուլիթ ոլու նուր :
Քէզալիք մէզքիւր տիւքքեանատ մուայէնէի թլապիյէ տալսի ին-
րա օլունուպ, պունա մախսուս օտալար վար տրը կ! ճէլէր աչցդ ազրը :

Զէյլ—Պիլճիւմէ էճղա վէ էսթատամզըն էն ալէա ճինսինուէն օլուու-
զունու վէ բէր էճկէն Գիյաթլու սաթը, արզընը Տօգիթօր էֆէն տիւէրէ վէ
րազպէթլու էճալիյէ իլուն ու պէյան իտէրիկ :

— 52 —

ընտանիք և մանր ու խոշոր տղաքներով միա-
տեղ, և ահա կունենանք հարսին կողմանէ հը-
րաւիրեալներուն թիւը :

Փեսին կողմանէ շատ քիչ մասդ կար . Ատոլֆ
Բանդալոն, իբր ազգական, ուրիշ մարդ չու-
նէր եթէ ոչ քոյր մը, խուլ ու պառաւ հօրա-
քոյր մը, քանի մը հօրաքէուորդիներ և ասոնց
կիները . ամենը մէկէն տասներկւ հոգի . բայց
որովհնտեւ իր կնոջ կողմանէ այս թուօյն եռա-
պատիկը մարդ հրաւիրուած էր, բաւական մեծ
սեղան մը պատրաստուած կար :

Ամոռնանք յիշելնաեւ Լէօնտի-Կռան, ուրու-
կէց նաւապետը բնաւ չէր զատուեր . Լէօնտի-
կռա խնջոյքին ներկոյ էր, բայց ոչ սեղանին .
սա կցցած էր Պ. տը Վապորոնի աթոռին ե-
տին, միշտ պատրաստ նաւապետին հրամաննե-
րը կատարելու :

Ճաշարանապետն ի զու ըստած էր . Վապո-
րոնի թէ ինք իր սպասաւորաց թուօյն մէջ բա-
րաւական մարդ ունէր, սպասարկութեան հա-
մար . ծերուկ նաւազն ուզած չէր թողուլ իր
խածածն, և ըստած էր ճաշարանապետին ,

— ես կուզեմ որ իմ աշկերտն աթոռիս ե-
տին գտնուի . ապա թէ ոչ էարսնիքը ուրիշ
տեղ կ'ընեմ :

Եւ բնականապէս սա պատասխանն առած էր .

— 49 —

մըն էր, արժանի նորա ամօւսինը լինելու . գը-
րեթէ վեց սոնաչափ բարձրութիւն ու վայել-
չակազմ, թորթոշ իրան մը ունէր, առանց
չափազանց գէր լինելու . իր գէմքը հաճելի էր
և զուարթութիւն կարտայալուէր, որ իր բնա-
ւորութեան հիմը կը կազմէր . միշտ կը խըն-
դար, նոյն իսկ երբոր կինը զինք յանդիմա-
նէր . հոս խնդիրը կրասուլիէ ընտանիքին բո-
լորովին ներհակն էր . տիկինն էր նախանձուն
և պարոնն էր պչըասէրը :

Արմիտ շատ տարօրինակ կը գտնէր որ Շու-
շու, — այս էր իր էրկան պզտիկ անունն, —
իրմէն աւելի ուրիշ կանանց հաճելի կը լլար :
Կուզէր ուրեմն զնուշու ամեն վայրկեան կախ-
ուած տեսնել իր բազուկներէն .

Բայց ժամանակէ մը ի վեր, Շուշու ան-
փոյթ բնաւորութիւն մը ունէր, և միշտ պատո-
ւուակներ կը գտնար, երբ տիկինը կուզէր որ
զինք պտըտցունէ : Այն ատեն Արմիտ կը սէր
ինքնին թէ էրկի մարդիկ իրաւ մեծ բաներ
չեն եղեր :

Պ. Տիւգոնոյ միշտ կը խնդար, երբոր կինը
նախանձուութեան տեսարաններ կընէր . յա-
ճախ իսկ առիթ կը համարէր ասոնք գլխարկն
առնլու և երթալ պտըտելու այն վանդակա-
պատ դարաստաններն, ժառաղարդ և դալա-

ՏԻՇ ԹԱՊԻԹԻ ԺՈՂԵՖ ՆԱԼԲԱՄ

Տիշթապիթիլինին էն մահիրլերինատէն օլուպ, քէնամիսինէ միւրածաաթ իտէնլէրի ազ կագըթ զարֆընտա չիփարէզիր իթմէքլէ պիհագգըն խօնուտ իթմիշ օյան ժօղէփ նալբաս էփ. Սիրքէնիտէ թրումվայ ճատտէսինտէ ջույունու Ռւմումիյէ իտարէսի գարշընտա 8 նումէրօլը մահալը մախուստա պուռնմագտա տըր :

Թապիթը մումաիլէյն զայէթ մահիրանէ պիր սուրէթտէ իմալ էլլէտիկի տիշլէրի էհգէն ֆիյաթլա ֆիրուխթիթմէրի կիպի, միւշթէրլէրինի քէմալը հիւրմէթ վէ նէգաքէթլէ գապուլ վէ տիշխասթալըգլարընը հիւսնիւթէտավի իտէրէք, ճիւմէնին մէմնունիւթինի գաղանմագտա տըր :

ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Ն Շ Ա Ն Պ Ե Ր Պ Ե Ռ Ե Ա Ն

Ֆ Ո Ա Ն Գ Ֆ Օ Ր Թ Ո Ւ Ա Զ

Տ Ե Ն Ի Զ Ս Ի Կ Ո Ւ Ր Թ Ա Գ Ո Ւ Մ Բ Ա Ն Ե Ա Ս Ը

Մէմետէ Փրանդ 6,230,000

Ինթիեաթ ագչէսի Փրանդ 1,270,000

Մէզքիւր գումբանիա տէնիլ գաղալարընա գարշը վաբօրլարտա վէ կէ. միւճիտէ եկուքինիլէն մալլէրի, վէ քէզալիք բօմթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլունան միւճէլինիրաթ վէ եախօս պանգնօթ էվրագը զաեէթ էհվէնիեէթ վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր :

Պու ճիշէթլէ մէպալիղի քևուլիեէել սիկուրթա իտէպիլմէք իշին իշպուգումբանիա էվրօբաս 13 թանէ պիւեիւք սիկուրթա գումբանիալարըլլա պիրլէշմիշ տիր : Պունլարըն թէքմիլ սէրմաեէ վէ իհթիեաթ ագչէսի 109,000,000 Փրանդը կէշէր :

Էքմիլ թիւրքիա աճէնթէսի

Հ Ա Մ Պ Ո Ւ Ի Ր Կ Մ Ի Ւ Ն Ի Խ Պ Ի Ր Լ Է Շ Մ Ի Շ

ԵԱՆԿԲՆԱ ԴԱՐՇԼ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

Մէրմանէ

Ինթիեաթ ագչէսի 1888 Յունիսէ գատար

Մէնէլի իրատ 1888 Յունիուէ գատար

Փրանդ 8,000,000

Փրանդ 4,817,262

Փրանդ 10,069,700

Մէզքիւր գումբանեալար տէրօղիթօլար վէ խանէլէր վէ անլէր իշինաէ պուլունան մալլէր վէ մօպիլեալարը զաեէթ էհվէնիեէթ վէ սուհուլէթլէ, թէնմինաթը գավիեէ թահթընտա օլարագ սիկուրթա իտէրլէր :

Իսթանպոլ աճէնթէսի

Իսթանպոլ, Պահճէ-գարու, Եօրկիատիս խան ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՈՒԻՐ

Մալիւմաթ. — Շիրքէթլէրիմիզին Տէրիսատէթ պանքէրլէրի պուլունոն ներսէսեան Բէտէր վէ Մախտումու էֆէնտիլէր՝ հիսապը կէօրիւլմիւշ, վէ միւտիրիեէթի ումումիեէ թարափընտան թաստիգ օլունմուշ հէր կիւնա զարար ու զիեանը թազմինէ թէմամիլէ թալիմաթ ախզ իլլէրը :

— 50 —

գեղ հրապարակներ, որոցմէ շատ կը գտնես Բարիզի մէջ, և որք հանգիստ կուտան քեզ ցեխոս փողոցներէ և կառերու թաւալման ձայնէն հեռու . այս գարաստանները Պ. Տիւդոնսի սիրելի վալրերն էին . միշտ հոն կ'երթար ժուռ գալու և աչքին ծալրով գիտելու կանացի սիրուն գէմքերը . վասն դի պէտք է խոստովանիլ, որ Շուշ-շու եթէ նախապատուաւթիւն կընծածարէր այս եր որ ապահով էր հոն գտնելու պղտիկ տիկիններ աւելի կամ նուտղ չնորհալից . մանկամարդ սպասուհիք մանաւանդ խուռն բաղմութեամբ հոն կը գիմէին պտըտցունելու համար իրենց սաները, և Շուշ-շու, որ խորտու ընաւորութիւն չունէր, չէր երկնչէր սիրային ակնարկներ նետելէ անոնց ճերմակ գոգնոցներուն և կտաւէ պարզուկ գլխարկներուն վրալ, քթին տակէն երգեր մրմաւով :

Վերագոյն յիշուած կանանց թուոյն վրայ պէտք է աւելցունել նաեւ այրի կին մը, տիկին Ֆլամպաս, որ քառսուն տարեկան ըլլալով արդէն երեք էրիկ հինյուցած էր և գերեզման գրած :

Բարձրահասակ կին մըն էր սա, որ շատ բարեսիրտ ըլլալու էր. բայց իր մեզաւոր գէմքը քաղցրութիւն և մարդասիրութիւն չէր ար-

— 51 —

տայալտէր ամենեւին . իր սեւ աչերը հրապուրի էին, բայց նայուածքը՝ գաժան և հեգնոտ . ձայնը հաստ և խոշոր էր, և երբոր խընդար, տնկեղծ զուարթութեան մը շեշտերը չին որ կը լսէիր, այլ ընդերաց խորերէն եւ կող հազի մը խուառուքը :

Ընթերցողք զարմանան թերեւս որ Մէզաւի բարեկամուհեաց շարքին մէջ կը գտնուէր այնպիսի անձնաւորութիւն մը, որուն տարիքը իր տարիքէն շատ մէծ էր և թերեւս մամիկինին հաւասար . բայց տիկին Ֆլամպաս, որ միշտ փառաւոր արդուզարդներու ներքեւ կը ներկայանար, ամենէն աւելի հիացած էր Սէզառինի խորխոտ և ճաշակաւոր հագուածքին վրայ . սքանչացման և չնորհաւորական խօսքեր ուղղած էր նմա իր կիրթ ճաշակին և աղնիւ առանձնայատկութեանց համար . ապա շատ անգամներ սքանչացած էր նորա բերնէն լսելով մէկ քանի լատին հեղինակաց անուններ . Փաղաքուշ խօսքերով, ո՞ր կին չի բռնուիր որոգայթի մէջ . Ամեն մարդ բերնուց գիտէ Լա Ֆոնդէնի առակները, բայց ոչ զոք յուզզութիւն կը բերեն անոնք :

Այն ամեն անհատներու վրայ, զորս յիշաւակեցինք ի վեր անդր, աւելցուցէք նաեւ նաւապետին քանի մը վաղեմի բարեկամներն,